

ETİK

Etik, temel olarak neyin iyi, neyin kötü, neyin doğru, neyin yanlış, olduğunu araştıran sistematik bir çalışmadır.

ETİK

Olması gerekene odaklanmak

- Bir şehirde nükleer bir bomba patlatmanın sonucu ne olur?
- Alkol kullanmak zararlı mıdır?
- Çok sayıda insanın yaşadığı yerlerde nükleer silah kullanmamız gerekli midir?
- Eve araba ile gitmeden önce buzdolabındaki son birayı içmeli miyim?

ETİK

Herhangi bir durumda hangi sonucun etik olduğunu bildiğimizde bile, hala pozisyonumuzu açıklamamız gerekir.

"doğru" "yanlış" "iyi" "kötü" gibi kelimeler kullanabiliriz, ama bu kelimeler çok isabetli olmayacaktır.

Herhangi bir durumu, hareketi veya karakter özelliğini tanımlamak için kullanılması uygun sınıflandırma:

"Etik olarak gerekli"

"Etik olarak izin verilebilir"

"Etik olarak yasak"

ETİK

Neden etiğe uygun yaşamalıyız?

- Karşılığını verir
- Bütünlük içinde bir hayat yaşarsınız

**KEEP
CALM
AND
LET
KARMA
FINISH IT**

Cal No: 4325

Bilim Etięi

Çılgın Bilim Adamları
İle Başa Çıkmak!

Bilim Etiđi

- Bilim insanları araştırmalarının-buluşlarının nasıl yanlış kullanılabileceği hakkında düşünmeli mi?
- Bilim insanları, çalışmalarını finanse edenler tarafından çok fazla mı kontrol ediliyor?
- Bilim insanlarının topluma karşı olan sorumluluğu nedir?

Bilim Etiđi

Biyomedikal Etik:

İnsanların kendi bedenleri ve başkalarının bedenlerine nasıl davrandıkları etik tarafından her zaman tartışma konusu edilmiştir.

Biyomedikal Etik

Paternalizm:

**Bilim insanı/
Doktor/Eczacı en
iyisini bilir.**

**Kendisi için en iyi
olanı hasta bilir.**

Biyomedikal Etik

Otonomi:

"Kendi hayatı üzerinde kontrol sahibi olmak"

Onam: İnsanlara bir şey yapmadan önce izinlerini istemek.

Aydınlatılmış Onam: Durumun, olası seçeneklerin ve her olası seçenek için olası sonuçların tamamen anlaşılması

Biyomedikal Etik

Yarar Sağlama/Zarar Vermeme

"İnsanlara yardım etmeye çalışmak"

"İnsanlara zarar vermekten kaçınmak"

Biyomedikal Etik

Adalet:

Araştırmaya katılanlar rastgele seçilmeli, böylelikle hiç bir özel grup tek başına, araştırmanın yükünü taşımamalı ve sonuçtaki faydayı da tek başına sağlamamalıdır.

Biyomedikal Etik

Riskler

21.YY Problemleri

Klonların Saldırısı

21.YY Problemleri

İnsan klonlar:

- Klon embriyolarından elde edilen hücrelerin organ nakli ve biyoteknolojide kullanılması
- Çocuk sahibi olamayan çiftlerin birinin klonlanması

Problem?

- Klon ordusu
- Kök hücrelerin elde edilmesi için embriyoların yok edilmesi
- "Sen bir klonsun, çocuğum :(" Birey olmaktansa birinin kopyası olmak

21.YY Problemleri

Genetik anomalilerden kaçınmak için testler:

- Bebeğin cinsiyetini belirlemek?
- Embriyolara ne olacak?
- Neler anomali?

21.YY Problemleri

Farmakogenomi

- Eşitlik?
- Gizlilik?

Habitatı Korumak (Çevre Etiđi)

Doğacılık
Derin Ekoloji
Sosyal Ekoloji

İnsan Hakları

Küçük Adama Sahip Çıkmak: Etik ve Hayvanlar

Çirkin Gerçek

Etik ve Hayvanlar

Hayvanları incitmek insanları kurtarıyor mu?

- İnsan biyolojisi ve hayvan biyolojisi arasındaki ciddi farklar
- Hayvan testleri diğer yöntemlerin önünü mü kapatıyor?

Bilimsel Yayın Etiđi

Bilimsel makale: Araştırma sonuçlarını tanımlayan, basılı rapordur.

Yazarlık Hakkı

Kimler yazarlık hakkına sahip olabilir?

- Çalışmanın fikrine, tasarımına, veri toplama aşamasına, verilerin analizine ve yorumlanmasına önemli katkıda bulunmak
- Düşünsel içeriği açısından makaleyi tasarlayan ve gözden geçirmek
- Makalenin son halini onaylamak

Yazarlık Hakkı

Yazarlık ile ilgili kabul edilemez durumlar:

- Araştırmaya önemli ölçüde katkıda bulunup yazarlık hakkı olan fakat yazarlığa kabul edilmeyenler
- Ticari sponsorlar tarafından çalışmaya eklenen **"hayalet yazarlar"**
- Yayın şansını arttırmak için listeye eklenen **"hediye yazarlar"**

Aşıırma (İntihal)

Başkalarının çalışmalarını kasıtlı olarak izin almadan ya da kaynak belirtmeden kullanmaktır.

Aşıırma (İntihal)

Bir makale hazırlarken intihalden kaçınabilmek için:

- Araştırmak yaparken kullanılan kaynaklar ve bu kaynakların nerelerde kullanıldığı takip edilmelidir.
- Makalede orjinal kaynağın düzgün bir şekilde gösterildiği ve buna izinli olduğundan emin olunmalıdır.
- Kelimesi kelimesine atıf yapılacaksa, alıntı tırnak içinde gösterilmelidir.
- Fotoğraf, tablo, şekil vb. kullanılacaksa, özel izin alınmalıdır.

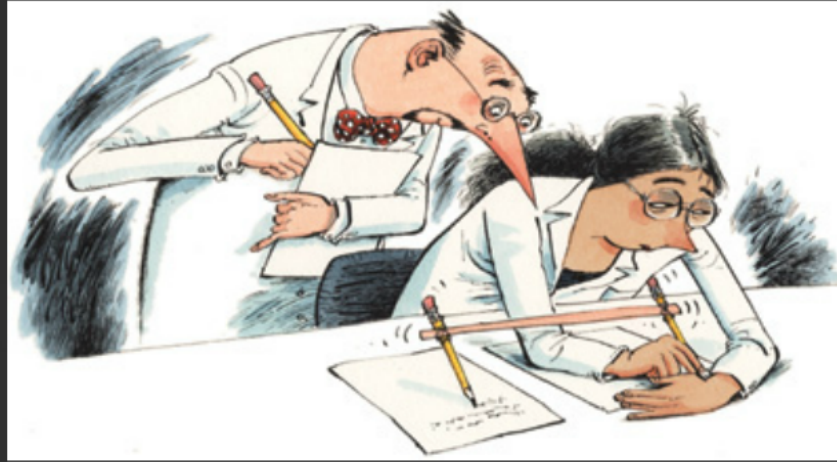
Çıkar Çatışması

Bir araştırmacı, yazar, editör ya da inceleyici nesnelliğini etkileyecek bir kişisel mali ilgi veya inanç olduğunda, ortaya çıkan duruma "çıkar çatışması" denir.

Çoklu Yayın

İki veya daha fazla makalenin, tam veya çapraz referans olmadan aynı hipotez, veri, tartışma noktaları ve/veya sonuçları paylaştığında oluşur.

Araştırma Sahtekarlığı

Uydurmacılık (fabrikasyon): Araştırma verileri ve sonuçlarını uydurarak oluşturmak ve kayıt ya da rapor altına almak.

Tahrif: Araştırma materyallerini, görüntülerini, verilerini, ekipmanlarını veya süreçlerini tahrif etmek.

Bölerek Yayınlama

ÇEKLERLE KONUŞUNCA DAHA İYİ GELİŞİYOLAR DEDİK,
SABAH AKŞAM SİYASET KONUŞA KONUŞA MINDAR
ETMİŞSİN ZAVALLILARI!

NECDET SEZER VARDI, ECEVİT'E
ANAYASA KİTAPÇIĞINI ATINCA
ORTALIK ÇOK KARIŞTI O
DÖNEM...

ABİ ÖLMÜŞ
HEPSİ,
ANLATMA
ARTIK.

